

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CLX. — Wydana i rozestana dnia 5. września 1917.

Treść: (№ 369 i 370.) 369. Rozporządzenie, dotyczące się uregulowania konsumpcji węgla, koksu i brykietów.
370. Rozporządzenie, dotyczące środków, zarządzonych dla oszczędzania konsumpcji gazu, elektryczności i paliwa.

369.

Rozporządzenie Ministra robót publicznych w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami z dnia 1. września 1917,

tyczące się uregulowania konsumpcji węgla, koksu i brykietów.

Na zasadzie ustawy z dnia 24. lipca 1917, Dz. u. p. Nr. 307, rozporządza się, jak następuje:

Postanowienia ogólne.

§ 1.

Polityczne władze krajowe są obowiązane uregulować konsumpcję węgla, koksu i brykietów dla zaopatrzenia w nie ludności, a wśród niej zwłaszcza gospodarstw ludzi najuboższych, według podanych poniżej postanowień.

Polityczne władze krajowe mogą uregulowanie to powierzyć także władzom politycznym pierwszej instancji.

§ 2.

Za najuboższe po myśli § 1, ustęp 1, uważa się w gminach, w których wdrożono akcję pomocy dla ulżenia w warunkach życia najuboższemu warstwowi ludności, owe gospodarstwa, do których

się ta pomoc odnosi, jednak bez względu na przeprowadzony ewentualnie podział na klasy. Dla innych gmin wyda potrzebne przepisy, w szczególności co do wysokości dochodu, do jakiego gospodarstwo można uważać za najuboższe, polityczna władza pierwszej instancji na podstawie zasad, które ustali w tym względzie polityczna władza krajowa.

Pobór węgla, koksu i brykietów.

§ 3.

Węgiel, koks i brykiety wolno wydawać i pobierać tylko na osobne wykazy (karty węglowe i karty poboru) albo też według innych przepisów, wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia (§ 9).

Nikomui nie przysługuje prawo do poboru pewnej oznaczonej ilości, jakości lub sorty.

Odpłatne oddawanie pobranych w ten sposób węgla, koksu i brykietów osobom trzecim jest zabronione.

Karty węglowe i karty poboru mają znaczenie tylko dla tych gmin, dla których są wystawione.

Wydaje się je urzędownie i są one niepozbawialnymi dokumentami publicznymi, których fałszowanie będzie karane po myśli ustawy karnej.

Z reguły nie wydaje się kart zastępczych za zgubione lub zniszczone karty węglowe i karty poboru.

Karty węglowe.**§ 4.**

Karty węglowe są ważne dla jednego gospodarstwa na przeciąg czasu, w nich wymieniony, i mieszczą w sobie odcinki kart, służące do poboru ilości, przypadających na poszczególne krótsze czasokresy. Ilości, jakie należy wydawać na poszczególne odcinki kart, oznaczy i ogłosi władza polityczna pierwszej instancji.

Karty węglowe należy podzielić według przeznaczenia paliwa na gotowanie i na opał.

Karty węglowe będą wydawane tylko tym osobom, których zapasy nie przekraczają wymiaru, oznaczonego przez polityczną władzę krajową. Osoby, rozporządzające zapasami, które ten wymiar przekraczają, mają prawo do kart węglowych dopiero wtedy, gdy ich zapasy przy konsumpcji dozwolonych każdorazowo ilości zmniejszą się do oznaczonego wymiaru albo poniżej tegoż.

Węgiel, koks i brykiety do gotowania otrzymają tylko te gospodarstwa, w których kuchni jest palenisko, urządzone dla tego rodzaju paliwa, i to także wtedy, gdy równocześnie używa się w nich do gotowania kuchенок gazowych („rechaud“).

Kto żąda karty węglowej, winien w biurze, oznaczonej do tego przez władzę polityczną pierwszej instancji, złożyć oświadczenie, zawierające zgodne z prawdą podanie liczby członków gospodarstwa, wielkości mieszkania, zaopatrzenie kuchni w palenisko lub brak tegoż i stwierdzenie, że w gospodarstwie tem niema więcej węgla, koku ni brykietów, niż wynosi oznaczony wymiar.

Karty poboru.**§ 5.**

Karty poboru wystawia się:

1. dla budynków, służących celom zarządu uznanych ustawowo towarzystw religijnych, oraz dla klasztorów,

2. dla szkół i zakładów, utrzymywanych przez kraj, powiat, gminę lub społeczność publiczną,

3. dla prywatnych zakładów dla chorych i dla innych zakładów, służących pieczy,

4. dla prywatnych zakładów naukowych,

5. dla przedsiębiorstw aprowizacyjnych (kuchni przemysłu gospodnio szynkarskiego, wszelkiego rodzaju kuchni wojennych i wspólnych, młynów, piekarni, mięsarni, masarni, mleczarni itp.) i dla pralni,

6. dla innych zakładów i przedsiębiorstw jak kancelaryi, zakładów kasy chorych itd., o ile nie stanowią one wyjątku w myśl § 25 od uregulowania, przepisane w niniejszem rozporządzeniu,

7. dla urządzeń centralnego ogrzewania w budynkach prywatnych.

Karty poboru można za zezwoleniem Ministerstwa robót publicznych wystawiać także innym grupom konsumentów.

§ 6.

Karty poboru opiewają na zakład, przedsiębiorstwo lub budynek, a wystawia je polityczna władza pierwszej instancji z uwzględnieniem istniejących ewentualnie zapasów węgla, koku lub brykietów i wykazanego zapotrzebowania tego paliwa na pewien oznaczony czas i na pewną oznaczoną ilość.

§ 7.

Kto żąda karty poboru, winien w biurze, oznaczonej do tego przez władzę polityczną pierwszej instancji, wymienić swój zapas węgla, koku lub brykietów i wykazać swoje zapotrzebowanie, wymagane na okres czasu, jaki oznaczy polityczna władza krajowa.

Dalsze uregulowanie poboru.**§ 8.**

Szczegółowe postanowienia o ułożeniu i wydawaniu kart węglowych i kart poboru, o postępowaniu z nimi, a następnie o ewentualnem wprowadzeniu „kart dodatkowych“ i „kart umniejszonych“ oraz o ewentualnem zobowiązaniu posiadaczy kart poboru do prowadzenia książeczek z zapiskami, wyda polityczna władza krajowa.

§ 9.

W gminach, w których nie wprowadzono kart węglowych lub kart poboru, wyda inne stosowne zarządzenia polityczna władza krajowa dla równomiernego zaopatrywania ludności, a to w szczególności gospodarstw najuboższych, oraz wymienionych w § 5 zakładów, pracowni i przedsiębiorstw.

§ 10.

Polityczne władze krajowe mogą w uwzględnieniu miejscowych stosunków wykluczyć pewnych oznaczonych konsumentów od poboru węgla,

koksu lub brykietów na pewien czas lub na stałe, w szczególności takich konsumentów, którzy nie są ograniczeni do pobierania tego paliwa.

Wydawanie węgla, koksu i brykietów.

§ 11.

Węgiel, koks i brykiety mogą wydawać tylko:

- a) uprawnieni do tego handlarze i przemysłowcy,
- b) związki dla środków żywności i inne związki, towarzystwa spożywcze i tym podobne assocjacje po myśli ich statutów,
- c) gminy.

Uprawnieni po myśli powyższego postanowienia do sprzedaży węgla, koksu i brykietów są obowiązani wydać ze swych każdorazowych zapasów potrzebne do zaopatrzenia ludności ilości tego paliwa.

Polityczne władze krajowe są upoważnione w razie potrzeby:

1. uprawnionych w myśl pierwszego ustępu do wydawania węgla, koksu i brykietów zmusić przy uwzględnieniu ich wydajności i ich położenia gospodarczego do dalszego prowadzenia względnie do podjęcia na nowo sprzedaży węgla, koksu i brykietów lub w razie, gdyby takiego zlecenia nie można było wydać wobec położenia gospodarczego, zmusić ich do odstąpienia za wynagrodzeniem zakładów rozsprzedaży i urządzeń przedsiębiorczych państwu lub oznaczonemu przez państwo miejscu (§ 24),

2. zlecić gminom założenie własnych miejsc wydawania.

Nowe miejsca wydawania wolno zakładać uprawnionym handlarzom i przemysłowcom tylko za zezwoleniem władzy politycznej pierwszej instancyi.

Osoby, otrzymujące uprawnienie do handlu węglem, koksem i brykietami dopiero po wejściu niniejszego rozporządzenia w życie, potrzebują do wykonywania drobnej rozsprzedaży tych przedmiotów zapotrzebowania oprócz swego uprawnienia przemysłowego jeszcze osobnego pozwolenia, którego udzielenie i mogące nastąpić każdej chwili odwołanie zależy od swobodnego uznania władzy politycznej pierwszej instancyi.

Wyposażenie miejsc wydawania.

§ 12.

Biura wydawania należy jako takie w odpowiedni sposób oznaczyć.

W miejscu, widocznem także na zewnątrz, należy wyraźnie uwidocznnić dobrze czytelnymi literami ceny wydawanych węgla, koksu i brykietów i to według ilości i jakości, a przy węglu i koksie także według sorty, a zarazem przybić ułożony przez władzę polityczną pierwszej instancyi wyciąg z postanowień niniejszego rozporządzenia i z wydanych na jego podstawie dalszych postanowień.

Dalsze uregulowanie wydawania (rejonowanie, dostawa, ceny najwyższe).

§ 13.

Polityczne władze krajowe mają prawo:

1. dla zabezpieczenia równomiernego zaopatrywania ludności w węgiel, koks i brykiety zarządzić przydzielanie konsumentów poszczególnym miejscom wydawania (prywatnym i gminnym), a w razie potrzeby także drobnych sprzedawców pewnym oznaczonym handlarzom hurtowym (rejonowanie odbiorców i drobnych sprzedawców);

2. wydawać szczegółowe przepisy o urządzeniu i prowadzeniu miejsc wydawania w szczególności o prowadzeniu ksiągk z zapiskami;

3. normować w razie potrzeby także dowóz i dostawę oraz odnoszenie węgla, koksu i brykietów;

4. ustanawiać dla drobnej sprzedaży węgla, koksu i brykietów, a jeśli potrzeba, także za dowóz, dostawę i odnoszenie wspomnianego paliwa ceny najwyższe, przyczem należy brać za podstawę płacenie gotówką.

Spisywanie i zajmowanie zapasów.

§ 14.

Polityczne władze krajowe mogą, każdego czasu i to nawet co do prywatnych gospodarstw zarządzić spisanie zapasów węgla, koksu i brykietów.

§ 15.

Polityczne władze krajowe mają prawo żądać zapasów węgla, koksu i brykietów od ich posiadaczy — zapasów w gospodarstwach prywatnych jednak tylko wtedy, gdy są niestosunkowo duże — i zobowiązać posiadaczy do dostawienia za wynagrodzeniem (§ 24). Przepisowi temu nie podlegają zapasy producentów węgla, koksu i brykietów oraz grup konsumentów, wyjętych po myśli § 25 od przepisane go w niniej-

szem rozporządzeniu uregulowania, o ile dla poszczególnych przypadków nie wydało odmiennych postanowień Ministerstwo robót publicznych w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami.

Nadzór.

§ 16.

Władzę polityczne, a w miejscach, w których istnieją osobne rządowe władze policyjne, także te ostatnie, mają prawo dla czuwania nad przestrzeganiem niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie dalszych przepisów za pośrednictwem należycie legitymowanych organów nadzorczych

- a) przedsięwziąć oględziny w lokalach przedsiębiorstwa i w magazynach, następnie w mieszkaniach i we wszystkich należących do nich lokalach ubocznych, w piwnicach itp. ;
- b) wglądać do zapisków handlowych oraz do prowadzonych ewentualnie w myśl §§ 8 i 13. punkt 2, książek z zapiskami.

Do mieszkań prywatnych i do ich lokalów ubocznych wolno wchodzić organom nadzorczym tylko wtedy, jeżeli wykażą się osobnem zleceniem władzy.

§ 17.

Każdy jest obowiązany legitymującym się należycie organom nadzorczym:

- a) udzielić wyjaśnień o zapasach, o zapłaconych, żądanych lub ofiarowanych cenach i o wszystkich okolicznościach, ważnych dla ustanawiania cen, oraz pozwolić im na wchodzenie do lokalów przedsiębiorstwa i do magazynów, a o ile organ nadzorczy wykaże się osobnem zleceniem władzy, także do mieszkań i do należących do nich lokalów ubocznych i piwnic;
- b) pozwolić na wgląd do zapisków handlowych oraz do prowadzonych ewentualnie po myśli §§ 8 i 13. punkt 2, książek z zapiskami.

Komisje węglowe.

§ 18.

Polityczne władze krajowe mają prawo zarządzić dla uregulowania rozdziału węgla utworzenie komisji węglowych w swojej siedzibie i w siedzibie władz politycznych pierwszej instancji; do komisji węglowych mają należeć ile możności także zastępcy handlarzy węgla, koksu i brykietów, gmin i izb handlowych i przemysłowych.

Powołanie zastępców skutecznia według siedziby komisji węglowej polityczna władza krajowa lub odnośna władza polityczna pierwszej instancji.

Szczegółowe przepisy o zakresie działania, o urządzeniu i działalności komisji węglowych wydadzą polityczna władza krajowa.

Współdziałanie gmin.

§ 19.

Gminy są obowiązane do współdziałania przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie przepisów. W tych ramach jest obowiązkiem gmin w szczególności:

uregulowanie całej służby rozdziału węgla, koksu i brykietów w obrębie gminy razem z dowozem, dostawą i odnoszeniem;

potrzebne ewentualnie założenie własnych miejsc wydawania;

przydział konsumentów (odbiorców) poszczególnym miejscom wydawania.

Powszechny obowiązek współdziałania.

§ 20.

Każdy jest obowiązany na wezwanie władzy politycznej pierwszej instancji współdziałać w komisjach węglowych przy badaniu zgłoszeń (§ 4. ustęp 5, i § 7), przy spisaniu zapasów (§ 14). jakoteż wogóle przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie przepisów, a to według wskazówek władzy politycznej pierwszej instancji lub wyznaczonego przez nią miejsca, w charakterze osoby zaufanej.

Co do osób, pozostających w służbie publicznej, potrzeba do ich współdziałania zgody ich władzy służbowej.

§ 21.

Osoby, przybrane do współdziałania w myśl § 20, winny postępować bez względu na osobę według swej najlepszej wiedzy i sumienia, zachowywać w tajemnicy prywatne lub handlowe stosunki osób trzecich, o jakich się dowiedzą z okazji swego współdziałania, i o ile nie pozostają w służbie publicznej, ślubować wypełnienie tych obowiązków.

Urząd osoby zaufania jest bezpłatnym urzędem honorowym.

Postanowienia karne.**§ 22.**

Za przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub wydanych na jego podstawie przepisów będzie karała władza polityczna pierwszej instancji grzywnami do 20.000 K lub aresztem do sześciu miesięcy, o ile dany czyn nie podlega w myśl obowiązujących ustaw surowszej karze.

W orzeczeniu można wypowiedzieć także przypadek zamierzanych zapasów (§ 4. ustęp 5, §§ 7 i 14) bez względu na to, czy należą one do sprawcy, czy też nie, albo przypadek ich ceny na rzecz państwa dla zaopatrzenia najuboższej ludności paliwem; jeżeli chodzi o przemysłowców, można orzec utratę uprawnienia przemysłowego na zawsze lub na pewien czas oznaczony.

W razie okoliczności obciążających można orzec wymienione w ustępach 1 i 2 kary także obok siebie.

Obok kary można przeciw uprawnionym do wydawania węgla, koksu i brykietów handlarzom i przemysłowcom zarządzić także administracyjne odwołanie im tego prawa wydawania.

Inne postanowienia.**§ 23.**

Od rozstrzygnięć i zarządzeń, wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem orzeczeń karnych (§ 22), nie jest dopuszczalne odwołanie. Badanie z urzędu rozstrzygnięć i zarządzeń z wyjątkiem orzeczeń karnych pozostaje zasręczonem przełożonym władzom politycznym i Ministerstwu robót publicznych.

§ 24.

Wynagrodzenie za odstąpienie zakładów rozprzedaży i urzędów przedsiębiorczych (§ 11, ustęp 3, punkt 1) i za zażądane w myśl § 15 zapasy węgla, koksu i brykietów ustanowi w braku dobrowolnego układu sąd w postępowaniu nie-spornem po wysłuchaniu zaprzysiężonych znawców.

Do rozstrzygnięcia jest właściwym ten sąd powiatowy, w którego okręgu znajdują się zakłady rozprzedaży i urzędzenia przedsiębiorcze, względnie zarząsy.

Rozstrzygnięcie można zaczepić rekuresem do dni ośmiu. Obowiązek odstąpienia, względnie dostawy, nie zostaje przez to odroczone. Od rozstrzygnięcia drugiej instancji nie jest dopuszczalny żaden środek prawny.

O ile kosztu postępowania winna zwrócić jedna strona lub o ile należy je rozdzielić między strony, rozstrzyga sąd według swobodnego uznania.

§ 25.

Od unormowania przepisanego niniejszym rozporządzeniem, stanowią wyjątek: władze państwowe, urzędy i zakłady, państwowe zakłady dla chorych i inne zakłady pieczy, wszechnice, państwowe zakłady naukowe, gazownie, zakłady wodne i elektrownie, przedsiębiorstwa kolei żelaznych i żeglugi parowej, oraz te przedsiębiorstwa fabryczne, którym przydziela węgiel bezpośrednio Ministerstwo robót publicznych.

Początek mocy obowiązującej**§ 26.**

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Homann wlr.

370.

Rozporządzenie Ministra robót publicznych w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami z dnia 1. września 1917,

dotyczące środków zarządzonych dla oszczędzania konsumpcji gazu, elektryczności i paliwa.

Na zasadzie ustawy z dnia 24. lipca 1917. Dz. u. p. Nr. 307, zarządza się jak następuje:

Postanowienia ogólne.**§ 1.**

Zabrania się wszelakiego opalania mieszkań, lokalów handlowych, kancelaryjnych, roboczych, naukowych i innych do dnia 15. października 1917 włącznie.

Władza może pozwolić na wyjątki od tego zakazu w szczególnych przypadkach, mianowicie zakładom dla chorych i innym zakładom pieczy, jakoteż przedsiębiorstwom przemysłowym, jeżeli pielęgnowanie poruczonych pieczy (chorych) albo postępowanie fabryczne wymaga niezbędnie ograniczenia pewnych oznaczonych lokalów.

§ 2.

Zabrania się konstruowania nowych albo wzmacniania już istniejących połączeń domowych dla gazu lub elektryczności, o ile władza nie zezwoli na to ze względów publicznych.

Nowe zaprowadzanie urządzeń gazowych lub elektrycznych dla ogrzewania lokali jest dozwolone tylko w razie koniecznej potrzeby i tylko za zezwoleniem władzy.

Osobne postanowienia.

a) Oświetlanie.

§ 3.

Używanie płaskich palników gazowych (mortalikowych) jest zabronione.

§ 4.

Oświetlanie ulic, placów, dostępnych publicznie dziedzińców i pasażów należy ograniczyć do miary, potrzebnej bezwarunkowo ze względu na bezpieczeństwo.

§ 5.

Dostępne dla publiczności zbiory, muzea, wystawy itp. wolno pozostawiać otwartymi tylko przy świetle dziennym i wolno je tylko o tyle oświetlać, o ile tego wymagają bezwarunkowo względy na bezpieczeństwo.

§ 6.

Wszelkie oświetlanie zbytkowe, dla efektu i dla reklamy bez względu na to, czy chodzi o publiczne lub prywatne lokale wewnętrzne, czyli też o oświetlenie zewnętrzne, następnie oświetlanie tablic z nazwiskami i firmami itp., jest zabronione.

§ 7.

Okna i szafki wystawowe wolno oświetlać tylko przedsiębiorstwom przemysłowym, i to tylko od nastania zmierzchu oraz tylko w czasie, przez który przynależne lokale handlowe wolno pozostawić otwarte; do ich oświetlenia wolno użyć jednak co najwyżej dla każdego okna wystawowego i dla każdej szafki wystawowej tylko jednej lampy, umieszczonej wewnątrz lub zewnątrz. Jeżeli do oświetlenia służy gaz, może mieć ta lampa tylko jeden palnik. Jeżeli używa się do tych celów oświetlenia lamp elektrycznych, mogą one mieć jako wartość połączenia tylko co najwyżej 60 watów. W razie potrzeby może władza bardziej jeszcze ograniczyć lub wogóle zabronić oświetlenia okien i szafek wystawowych.

Wszelkie inne oświetlanie zewnętrzne przedsiębiorstw handlowych, następnie zewnętrzne oświetlanie hoteli, restauracji i kawiarni, pensji, sanatoriów itp., teatrów, sal koncertowych, kin,

gospodni z koncesjami na warieté oraz wszelkich innych miejsc rozrywek, lokali związkowych, zebraniowych, klubowych i innych lokali towarzyskich, jest zabronione, o ile nie wydano innego zarządzenia ze względów na bezpieczeństwo lub na podstawie osobnych przepisów.

§ 8.

Oświetlanie wewnętrzne wszystkich lokali, dostępnych publiczności, a oznaczonych w § 7, ustęp 2, należy ograniczyć do tej niezbędnej koniecznej miary, która, choćby tylko od biedy, umożliwia jeszcze odpowiadające celowi używanie tychże, lub której wymagają względy na bezpieczeństwo; w szczególności wolno oświetlać zawsze tylko lokale i części lokali, potrzebne bezwarunkowo do pomieszczenia obecnych gości, jakoteż niezbędne do prowadzenia przedsiębiorstwa.

§ 9.

W lokalach, służących na pomieszczenie obcych, w hotelach, restauracjach, pensjach, sanatoriach itp., wolno używać tylko jednego płomienia dla jednej przestrzeni mieszkalnej, pominiwszy oświetlanie schodów i kurytarzy. Przy oświetleniu gazowym wolno palić w każdej przestrzeni mieszkalnej tylko jeden płomień gazowy. Przy oświetleniu elektrycznym wolno połączyć świetlniki w każdej przestrzeni mieszkalnej z istniejącym urządzeniem oświetlenia tylko z konsumpcją prądu, wynoszącą najwyżej 60 watów.

§ 10.

Co do oświetlenia niedostępnych publiczności wogóle albo dostępnych tylko częściowo lokali kancelaryjnych, handlowych, magazynowych i reprezentacyjnych w przedsiębiorstwach i zakładach wszelkiego rodzaju obowiązują postanowienia, wydane w § 8.

§ 11.

W czasie skutecznego poza godzinami handlu lub ruchu czyszczenia i wietrzenia lokali, oznaczonych w drugim ustępie § 7 i w §§-ach 9 i 10, należy ograniczyć ich oświetlenie do najmniejszej miary, potrzebnej do tych celów.

§ 12.

Oświetlanie placów, służących sportowi lodowemu, jest bezwarunkowo zabronione. Ruch na takich placach należy zatem zastanowić z nastaniem ciemności.

§ 13.

W gospodarstwach prywatnych wolno oświetlać równocześnie co najwyżej trzy przestrzenie mieszkalne i kuchnię.

Także oświetlanie lokali ubocznych (przedpokoju, łazienki i pokoju dla służ, strychu i piwnicy itp.) należy ograniczyć do minimum.

Przy oświetleniu gazowym może się palić w każdym lokalu tylko jeden płomień gazowy najwyższej konsumpcyjnej godzinnej 125 l.

Przy oświetleniu elektrycznym wolno zużyć tylko tyle elektryczności, ile odpowiada połączeniu świetlników z konsumpcją prądu, wynoszącą najwyżej 60 watów dla każdego przestrzeni mieszkalnej przy wzięciu za podstawę czasu użycia najpóźniej do godziny 11 w nocy; przytem wolno liczyć tylko dozwoloną w myśl ustępu 1. względnie w myśl § 19. ustęp 2. ilość przestrzeni mieszkalnych. Obliczona w ten sposób konsumpcja prądu musi wystarczyć także na oświetlenie lokali ubocznych, wymienionych w ustępie 2.

Równoczesne oświetlanie tej samej przestrzeni gazem i elektrycznością jest zabronione.

b) Opalanie.

§ 14.

Opalanie materiałami paliwa wszelkiego rodzaju (węglami, koksem, brykietami z węgla kamiennego i z węgla brunatnego, drzewem opałowym, torfem, gazem itd.) należy ograniczyć do najmniejszej miary niezbędnej.

Używanie istniejących elektrycznych urządzeń ogrzewania jest dozwolone tylko za pozwoleniem władzy.

Centralne urządzenia do przygotowania ciepłej wody wolno utrzymywać w ruchu w hotelach, pensjach itp., jakoteż w domach prywatnych tylko w soboty, a w publicznych zakładach kąpielowych tylko przez trzy dni w tygodniu i w niedzielę przed południem.

Wyjątek od tego ograniczenia stanowią zakłady przemysłowe, w których kąpiel funkcyjnaruszów ze względu na ich zatrudnienie jest potrzebna ze względów higienicznych, a następnie zakłady dla chorych i inne zakłady pieczy.

§ 15.

Dostępne dla publiczności zbiory, muzea, wystawy itp. wolno opalać tylko o tyle, o ile jest to bezwarunkowo potrzebne do utrzymania znajdujących się w nich przedmiotów.

§ 16.

Opalanie lokali handlowych, hoteli, restauracji i kawiarni, pensji, sanatoriów itp., teatrów, sal koncertowych, następnie lokali związkowych i zebraniowych, należy, o ile jest wogóle potrzebne, ograniczyć do miary, bezwarunkowo koniecznej; w szczególności wolno opalać zawsze tylko lokale i części lokali, potrzebne bezwa-

runkowo do pomieszczenia obecnych gości, oraz konieczne do prowadzenia przedsiębiorstwa.

To samo tyczy się opalania niedostępnych dla publiczności wogóle lub dostępnych tylko częściowo lokali kancelaryjnych, handlowych, magazynowych i reprezentacyjnych w przedsiębiorstwach i zakładach wszelkiego rodzaju.

Opalanie przestrzeni mieszkalnych, służących do ponieszenia obcych w hotelach, restauracjach, pensjach, sanatoriach itp., wolno przedsiębiorca tylko o tyle, o ile przestrzeń ta są faktycznie zamieszkałe.

§ 17.

W gospodarstwach prywatnych wolno opalać co najwyżej trzy przestrzenie mieszkalne i kuchnię. Do tej liczby nie należy zaliczać pokoi dla służ, o ile używa ich faktycznie służba.

Jeżeli liczba członków gospodarstwa domowego przewyższa bez wliczania służby osm osób, to może władza pozwolić na podwyższenie oznaczonej w pierwszym ustępie najwyższej liczby przestrzeni mieszkalnych w rozmiarze, ograniczonym do potrzeby, niezbędnie koniecznej.

§ 18.

Przy ogrzewaniu centralnym należy, o ile to jest możliwym technicznie i o ile można przez to osiągnąć zaoszczędzenie paliwa, wyłączyć z urządzenia do opalania wszystkie lokale nieużywane; zatem w szczególności:

a) w hotelach, restauracjach, pensjach, sanatoriach itp. niezamieszkałe pokoje gościnne (§ 16, ustęp 3);

b) w gospodarstwach prywatnych wszystkie przestrzenie, przekraczające tę liczbę ubikacji, której opalanie jest dozwolone (§§ 17 i 19, ustęp 2).

c) Dalsze uregulowanie oświetlania i opalania.

§ 19.

Władza może:

a) co do lokali, oznaczonych w drugim ustępie § 7, następnie w §§ 9, 10 i 16, w ramach wydanych tam ogólnych postanowień oznaczyć dokładnie najwyższy wymiar dozwolonego łącznie oświetlania i opalania i zarządzić dalsze ograniczenia w oświetlaniu i opalaniu tych lokali;

b) liczbę przestrzeni mieszkalnych, którą wolno równocześnie oświetlać lub którą wolno opalać, ograniczyć stosownie do ilości członków gospodarstwa domowego i stosownie do wielkości mieszkania do miary, niższej od ustanowionej w § 13, ustęp 1. i § 17, ustęp 1. jakoteż wogóle zabronić oświetlania lub

opalania przestrzeni mieszkalnych, uwzględniając ich przeznaczenie.

d) Zamknięcie sklepów, godzina zamknięcia (policyjna).

§ 20.

W przemysłach handlowych należy w czasie od dnia 17. września do dnia 31. marca zamykać kantory i magazyny najpóźniej o godzinie 7 wieczór. To samo odnosi się przy przemysłach, w których obrót towarowy odbywa się w lokalach handlowych, otwartych dla odbiorców, do tych lokalów, oraz do należących do nich kantorów i magazynów. Tylko jeżeli chodzi o handel żywnością, wolno lokale te trzymać otworem do godziny 9 wieczór.

W sklepach, w których sprzedaje się żywność z innymi artykułami we wspólnym lokalu przedsiębiorczym, wolno wydawać po 7 wieczór tylko środki żywności.

Postanowienia te odnoszą się także do obrotu towarami w związkach spożywczych i w innych stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych.

§ 21.

Postanowienia § 20 nie mają zastosowania:

1. do specjalnych przypadków koniecznych; następnie, jeżeli władza nie zarządzi inaczej.
2. do dni powszednich w czasie od 15. do 23. grudnia włącznie;
3. do prac około sporządzenia inventarza;
4. do przesiedlania się i założenia nowego przedsiębiorstwa i
5. do robót, jakie musi się bezzwłocznie przedsięwziąć dla zapobieżenia zepsuciu towaru.

§ 22.

Osobne lokale, istniejące w cukierniach dla podawania towarów cukiernianych, kawy, herbaty, czekolady, napojów ochładzających itp., wolno pozostawiać otworem dla publiczności tylko do godziny 10 przed południem i od godziny 4 po południu do godziny 7 wieczór.

§ 23.

Przepisy ustawy z dnia 14. stycznia 1910, Dz. u. p. Nr. 19, co do czasu trwania pracy i co do zamykania sklepów w przemysłach handlowych i w pokrewnych przedsiębiorstwach handlowych oraz wydane na podstawie tej ustawy rozporządzenia zostają dotknięte postanowieniami niniejszego rozporządzenia tylko o tyle, o ile te ostatnie zarządzają dalej idące ograniczenia co do zamykania sklepów w przemysłach handlowych i w pokrewnych przedsiębiorstwach kupieckich.

§ 24.

Począwszy od dnia -17. września 1917 aż do dalszego zarządzenia, o ile nie wyznaczono wcześniejszej godziny policyjnej, wolno pozostawiać otwarte wszelkiego rodzaju powszechnie dostępne lokale gospodnie i szynkarskie oraz bufety automatowe jakoteż lokale związkowe, zgromadzeniowe, klubowe i inne lokale towarzyskie także w domach prywatnych tylko do godziny 10, a kawiarnie i bary tylko do godziny 11 w nocy.

Lokale w hotelach, restauracjach, pensjach, sanatoryjach itp., które nie służą jako lokale gospodnie i szynkarskie lub jako kawiarnie, lecz są przeznaczone do innego użytku publiczności (lokale towarzyskie, hale, rozmownice, pokoje do gry, pokoje do pisania itp.), wolno pozostawiać otwarte nie dłużej niż do godziny 10 w nocy i aż do dalszego zarządzenia nie wolno ich opalać.

Tylko z przyczyn, na szczególne uwzględnienie zasługujących, może władza w pewnych oznaczonych przypadkach pozwolić specjalnie na trzymanie otworem lokalów gospodnich i szynkarskich oraz kawiarni jednak najdłużej do godziny 12 w nocy. Ponadto może władza co najwyżej w trzech dniach w roku pozwolić na trzymanie otworem tych przedsiębiorstw do godziny 1 w nocy.

§ 25.

O ile nie oznaczono wcześniejszej godziny policyjnej, należy wszystkie domy zamykać najpóźniej o godzinie 10 w nocy.

e) Zakłady naukowe.

§ 26.

Urządzenia obchodów szkolnych, akademii itp., do których służą lokale, nie używane do regularnej nauki, należy zaniechać począwszy od dnia 15. października 1917 aż do dalszego zarządzenia.

f) Zakłady kąpielowe.

§ 27.

Lokale, służące za pływalnie, należy zamknąć aż do dalszego zarządzenia, począwszy od dnia 15. września 1917.

g) Kina, zakłady dla rozrywek itp.

§ 28.

Lokalów, zajętych przez kina, lokalów klubowych i innych lokalów towarzyskich, następnie gospodni z koncesjami na warieté, barów i podobnych miejsc rozrywki, nie wolno opalać aż do dalszego zarządzenia. Od zakazu tego są wyjęte:

teatry, sale koncertowe, przybytki kształcenia i nauczania oraz lokale związkowe i zgromadzeniowe.

Zabrania się używania siły elektrycznej do wytwarzania szlucznego lodu na torach łyżwiarskich.

h) Zarządzenia politycznych władz krajowych.

§ 29.

Politycznym władzom krajowym zastrzega się w miarę stosunków prawo zarządzania wobec postanowień niniejszego rozporządzenia ulg lub dalszych ograniczeń, o ile do tego nie są już upoważnione władze, wymienione w § 35 (§ 1, ustęp 2, § 2, § 7, ust. 1, § 17, ust. 2, § 19 i § 24).

W szczególności mogą polityczne władze krajowe zarządzić:

- a)* ograniczenia w poborze elektrycznej energii lub gazu świetlnego jako siły dla celów motorycznych;
- b)* ograniczenia, a w miarę potrzeby nawet całkowite zastanowienie ruchu na kolejkach, pośredniczących w ruchu w jednej gminie i jej okolicy, o ile utrzymanie ruchu nie jest niezbędnie potrzebne dla celów aprowizacyjnych lub dla umożliwienia robotnikom i innym funkcjonaryuszom dostania się do miejsca pracy;
- c)* ograniczenia, a w miarę potrzeby nawet całkowite zastanowienie prowadzenia hoteli i kwater;
- d)* by prowadzenie kin, gospód z koncjami na warieté, barów i innych lokalów rozrywki zastanowiono czasowo lub ograniczono do pewnych oznaczonych dni, lub by przy rozpoczęciu i kończeniu odbywających się tam widowisk itp. trzymano się pewnych oznaczonych godzin.

Polityczne władze krajowe mają swe zarządzenia wydane w myśl ustępów 1 i 2, podać do wiadomości Ministerstwa robót publicznych, któremu zastrzega się prawo zmiany tych zarządzeń.

i) Zarządzenia Ministerstwa kolei żelaznych.

§ 30.

Ministerstwu kolei żelaznych w porozumieniu z Ministerstwem robót publicznych zastrzega się prawo ograniczenia, a w razie potrzeby także zupełnego zastanowienia ruchu na kolejach lokalnych.

k) Nadzór.

§ 31.

Dla czuwania nad zawartymi w niniejszym rozporządzeniu i na jego podstawie wydanymi

zarządzeniami ma władza przez należyte legitymowane organa nadzorcze

- a)* przedsiębrać oględziny w lokalach, o które chodzi,
- b)* wglądać w odnośne zapiski handlowe i
- c)* zarządzać wszystkie środki, potrzebne dla zapewnienia posłuchu zarządzeniom, a w szczególności odmontowanie urządzeń oświetlenia i opalania i należących do tego przewodów, następnie plombowanie lub innego rodzaju oznaczenie takich urządzeń, objętych zakazem używania.

Do prywatnych mieszkań i ich lokalów ubocznych wolno wychodzić organom nadzorczym tylko wtedy, gdy się wykażą osobnem zleceniem władzy.

§ 32.

Gazownie i elektrownie są obowiązane udzielać władzy na jej żądanie wszelkich potrzebnych wyjaśnień o konsumpcji gazu i elektryczności i wogóle wspierać ją przy czuwaniu nad przestrzeganiem postanowień niniejszego rozporządzenia i zarządzeń, wydanych na jego podstawie.

§ 33.

Gminy są obowiązane współdziałać przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie zarządzeń władz.

l) Kary

§ 34.

Za przekroczenia niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie zarządzeń będzie karała władza grzywnami do 20.000 K lub aresztem do sześciu miesięcy.

W razie okoliczności obciążających można te kary orzec także obok siebie.

Jeżeli przekroczenie popełniono przy wykonywaniu przedsiębiorstwa, to można obok grzywny lub kary aresztu orzec odebranie uprawnienia przemysłowego.

m) Inne postanowienia.

§ 35.

Pod władzą rozumie się w niniejszym rozporządzeniu polityczną władzę powiatową, a w miejscowościach, dla których istnieje osobna rządowa władza policyjna, tę ostatnią.

§ 36.

O ile nic innego nie postanowiono, postanowienia §§ 2 do 13, 14, ustęp 2 i § 29, ustęp 2, lit. a) i b), nie mają zastosowania do używania energii elektrycznej dla oświetlania i ogrzewania i dla celów motorowych jakoteż do ruchu kolejek wtedy, jeżeli używany do tego prąd elektryczny jest produkowany wyłącznie przez siłę wodną.

§ 37.

Postanowienia § 1, ustęp 1, § 2, § 14, ust. 2, i § 31, lit c), nie mają mocy obowiązującej dla urządzeń ruchu kolei żelaznych. Natomiast mają przepisy niniejszego rozporządzenia nieograniczone zastosowanie do zakładów, nie służących bezpośrednio ruchowi kolei żelaznych, jak w szczegól-

ności do mieszkań funkcyjaryszów kolejowych i do lokali urzędowych, nie służących służbie wykonawczej ruchu kolei żelaznych, itd.

Postanowienia § 29, ustęp 2, lit. a), nie mają zastosowania, jeżeli chodzi o pobieranie energii elektrycznej lub gazu świetlanego jako siły dla celów ruchu kolei żelaznych.

§ 38.

Rozporządzenie to wchodzi natychmiast w życie.

Równocześnie pozbawia się mocy rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych, Ministra robót publicznych i Ministra handlu z dnia 3. lutego 1917, Dz. u. p. Nr. 48.

Homann wtr.